

Turun yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelman valintakoe 2022

Vastaa kaikkiin kokeen tehtäviin (1, 2 ja 3).

Tullaksesi hyväksytyksi on valintakokeesta saatava vähintään 25 pistettä ja jokaisesta tehtävästä on saatava pisteitä.

Tehtävä 1: Motivaatiotehtävä, 10 p.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin. Vastaustesi tulee pohjautua *Askel kulttuurien tutkimukseen* -kirjan valintakoeosioon, mutta niissä tulee olla myös omaa pohdintaasi.

- 1) Kerro lyhyesti, mikä sinua kiinnostaa Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelmassa? Pohdi asiaa a) kulttuurien tutkimuksessa tehtävän tutkimuksen ja b) kulttuurien tutkimuksen yhteiskunnallisen merkityksen näkökulmista.
- 2) Kerro lyhyesti tulevaisuudensuunnitelmistasi, mikäli valmistuisit Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelmasta. Millaisissa tehtävissä näkisit itsesi valmistumisesi jälkeen?
- 3) Miksi olisit sopiva opiskelija kulttuurien tutkimuksen tutkinto-ohjelmaan?

Tehtävä 2: Essee, 20 p.

Kirjoita *Askel kulttuurien tutkimukseen* -kirjan pohjalta kulttuurien tutkimusta tieteenalana esittelevä essee, jonka otsikko on: ”Mitä ja miten kulttuurien tutkija tutkii?”

Tehtävä 3: Tekstianalyysi, 20 p.

Analysoi ja tulkitse kahta uutista (”Tornionjoen koskikalastus voi päästä Unescon kulttuuriperintölistalle” ja ”Dresden kamppailee maailmanperintö-tittelistään”) käyttäen apunasi valintakoekirjan näkökulmia ja käsitteitä.

Uutinen 1: Tornionjoen koskikalastus voi päästä Unescon kulttuuriperintölistalle, Teija Nurminen, Sveriges Radio, 21.11.2018

Unescon kansainvälinen aineettomien kulttuuriperintöjen lista on Tornionjoen varren koskikalastajien ulottuvilla. Kyseinen koskikalastuskulttuuri on vastikään hyväksytty Unescon sopimuksen mukaiselle elävän kulttuuriperinnön kansalliselle listalle sekä Ruotsissa että Suomessa.

Tätä kautta avautuu myös mahdollisuus päästä Unescon kansainväliselle aineettomien kulttuuriperinteiden listalle.

Koskikalastusta Tornionjoella harjoittava Sten Nyström Haaparannan Ylivojakkalasta suhtautuu asiaan optimistisesti.

– Sehän on kauhean mukavaa, että se huomioidaan. Ja miksikä ei pääsisi? Sehän on harvinaista.

Tornionjoen koskien siiankalastukseen liittyvää perinnetietoa on kerätty kolmen vuoden ajan sekä Ruotsin että Suomen puolella Interreg-rahoitteiseen projektiin liittyen. Marraskuun lopussa päättyvää projektia on vetänyt koordinaattori Pia Suonvieri.

– Nyt on tarkoitus tavata kalastajia ja heidän kanssaan keskustella, että lähdetäänkö nyt hakemaan sitten sinne Unescon listalle.

Ensimmäisiä aineettomia kulttuuriperintökohteita

Monelle matkailijalle Unescon aineelliset maailmanperintökohteet ovat tuttuja aina Intian Taj Mahalin mausoleumista Ylitornion Aavasaksan vaaraan ja Birkan vanhaan kauppapaikkaan Mälaren-järven saarella.

Aineettomat kulttuuriperintökohteet sitä vastoin voivat monelle olla tuntemattomampia. Ruotsissa ja Suomessa niitä ei vielä ole. Ruotsi liittyi Unescon sopimukseen vuonna 2011.

Esitys Ruotsin ensimmäisestä kohteesta lähetetään marraskuun lopulla, kertoo Unescon sopimusta hallinnoivan Kielten ja kansanperinteen laitoksen, eli Institutet för språk och folkminnen koordinaattori Annika Sjöberg. Se on Sagoland-tarinankerrontaperinne Kronobergista.

Parin vuoden prosessi täynnä mahdollisuuksia

Sjöberg ei lähde veikkaamaan Tornionjoen koskikalastuksen mahdollisuuksia päästä maailmanlaajuiselle Unescon listalle. Suomen museoviraston erikoisasiantuntija Leena Marsio sen sijaan on optimistinen.

”Peruskriteerit ovat kohdallaan, eli koskikalastus kyllä istuu Unescon yleissopimuksen määritelmiin.” (Leena Marsio, Suomen museoviraston erikoisasiantuntija)

– Keskeistä näissä prosesseissa on se, että niillä yhteisöillä, jotka näitä perinteitä harjoittavat, on itsellään into, halu ja myös resurssit lähteä viemään tätä kansainvälistä hakuprosessia eteenpäin, huomauttaa Marsio.

Hakuprosessi kestää arviolta parisen vuotta. Suomen ensimmäinen hakemus on lähdössä ensi vuoden puolella, kertoo Marsio.

– Suomi liittyi vuonna 2013 tähän sopimukseen. Maaliskuussa lähtevä ensimmäinen hakemus liittyy saunomiseen.

Ei rajoita kalastusta

Perinnelistoille pääseminen ei rajoita Tornionjoen koskikalastusta mitenkään, vakuuttaa Marsio.

– Kun puhutaan suojelutoimenpiteistä, ne ovat sellaisia, jotka ne yhteisöt miettivät itse, eli minkälaisin tavoin he itse haluavat omaa perinnettään suojella.

Vauhdittaisi matkailua

Unescon aineettomien kulttuuriperintöjen listalle pääsillä saattaa sen sijaan olla suuri merkitys Tornionjoen matkailulle, uskoo projektikoordinaattori Pia Suonvieri.

”Nykyäänhan matkailijat bongaavat ainakin maailmanperintökohteita näiltä kansainvälisiltä listoilta.” (Pia Suonvieri, Tornionjoen kesäsiika -projektin koordinaattori)

Sten Nyström koskikalastaa, eli lippoaa siikaa jo kolmannessa polvessa. Hänen mukaansa perinne kiinnostaa turisteja jo nyt.

– Kukkolassa näkee, että ihmisiä kiinnostaa katsella, kun siellä ollaan lippoamassa ja saavat he itsekkin yrittää lipota. On siellä aina kymmenkunta turistia rannoilla.

Uutinen 2: Dresden kamppailee maailmanperintö-tittelistään, Yle Uutiset, 19.5.2009

Dresden uhkaa menettää kesäkuussa paikkansa Unescon maailmanperintölistalla. Unesco varoitti jo vuosi sitten poistavansa Dresdenin maailman merkittävimpien kulttuurikohteiden listalta, jos Elbejoen siltahankkeesta ei luovuta.

MDR 1 Radio Sachsenin mukaan Unescon Maailmanperintökomitea tulee kesäkuun kokouksessaan suurella todennäköisyydellä asettumaan sille kannalle, että Elben jokilaakso Dresdenissä tulee poistaa listalta.

Unescon mielestä Elbejoen ylittävä silta rikkoo kulttuurimaisemaa. Viime vuonna kaupungille annettiin vuosi lisää aikaa siinä toivossa, että sillan rakentaminen keskeytettäisiin ja rakennustöiden kulttuurimaisemalle aiheuttamat vauriot korjattaisiin.

Näin ei käynyt, mutta Dresdenin ylipormestari Helma Orosz on kuitenkin toiveikais siitä, että maailmanperintötitteli voidaan vielä pelastaa.

Hän sanoo kirjoittaneensa vielä kerran Unescon Pariisissa sijaitsevan Maailmanperintökeskuksen johtajalle Francesco Bandarinille ja puolustaneensa siltahanketta.

Unesco puhui viime vuoden päätöksensä yhteydessä tunnelivaihtoehdon puolesta, mutta Oroszin mukaan se ei ole varteenotettava vaihtoehto. Hän viittaa Dresdenin hallinto-oikeuden viime helmikuiseen päätökseen, jonka mukaan tunnelilla olisi peruuttamattomia seurauksia jokilaakson kasvi- ja eläinkunnalle.

Orosz sanoo, että tämä muuttaa Unescon tähänastisten päätösten perusteita tuntuvasti, ja toivoo, että Unesco ottaisi uuden informaation huomioon tulevassa istunnossaan.

Dresdenin jokilaaksosta tuli maailmanperintökohde vuonna 2005. Jo vuotta myöhemmin se joutui Unescossa uhattuina olevien maailmanperintökohteiden punaiselle listalle.

Jos Dresden poistetaan maailmanperintölistalta, Saksasta tulee Omanin jälkeen toinen maa, jolle näin tapahtuu.

Komitea poisti toissa vuonna maailmanperintökohdetittelin Omanissa sijaitsevalta valkobeisan suojelualueelta, joka oli päässyt listalle vuonna 1994. Syynä oli, että Oman päätti supistaa suojelualueita rajusti.

Komitea päättää Dresdenin kohtalosta Sevillassa 21. kesäkuuta alkavassa kokouksessaan.